

SCHAAKSCHAKERINGEN

Maandblad - Contributie per jaar f 35,--

No. 175 April 1983

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers.

Kon. goedgekeurd bij K.B. no. 48 d.d. 11-2-'69.

Bestuur Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Voorzitter	: L.C.M. Diepstraten, Heideveldweg 20, 1251 XN Laren (NH)	Tel. 02153-86241
Secretaris	: R. de Jong, Postbus 177, 1700 AD Heerhugowaard	
Penningmeester	: H.J.M. Leeners, Gust. Stresemannstraat 35, 1111 KL Diemen Giro: 1365400 ten name van "De Penningmeester Ned. Bond. v. Corresp. Schakers N.B.C. Diemen"	Tel. 020-996627
Alg. wedstrijd.	: H.J. Mostert, Boedapeststraat 34, 2034 CZ Haarlem	Tel. 023-330667
Wedstrijdsecr.	: A. Breidenbach, Elzenhof 15, 1775 GG Middenmeer (NH)	Tel. 02270-2059
Redacteur	: R. Feytens, Vasco da Gamastraat 8, 5223 RB 's-Hertogenbosch	Tel. 073-217226
Propagandal. a.i.	: G.K.P. van den Haak, Muiderlotweg 196 hs, 2026 AS Haarlem	Tel. 023-373272

VOORJAARSBIJENKOMST IN HAARLEM OP ZATERDAG 28 MEI 1983

We kunnen U thans berichten dat onze voorjaarsbijeenkomst gepland op zaterdag 28 mei 1983, definitief doorgaat in Haarlem. Deze bijeenkomst (van 10.00 tot 16.00 uur) zal weer worden gehouden in het clubgebouw van de schaakvereniging VHS in het Dienstcentrum, aan de Oosten de Bruynstraat/hoek Westergracht vlakbij de R.K. Basiliek Sint Bavo. Vanaf het station is het ca. 25 minuten lopen. Ook komt daar een bus in de buurt vanaf het station. Voor U de mogelijkheid om tegenstanders te ontmoeten, om partijen te spelen, te analyseren, enz. Het lijkt ons makkelijk als U zich bekend maakt middels een naam bordje of badge. **Broodjes en koffie, alsmede frisdranken zijn aanwezig.** Een bekende schaakpersoonlijkheid zal worden uitgenodigd om een lezing te komen houden of een partij te komen bespreken, uiteraard in het kader van het correspondentieschaken. Planning 14.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

BETER LAAT DAN NOOIT

Peter Boll attendeert ons op een binnengekomen reactie van Ton van Kempfen, naar aanleiding van het artikeltje over "de Traxler-Variant" in het mei-nr. van Schaakschakeringen van vorig jaar nog. We waren een paar keer deze reactie vergeten op te nemen, vandaar het late tijdstip. Ton van Kempfen merkte n.l. op dat in het boek van Estrin ("Traxler-Angriff", Walter Rau Verlag) de foutieve suggestie van Paul Keres niet is overgenomen. Wel wordt de variant van Keres aangehaald als zijnde foutief.

GESELECTEERDE PARTIJEN

door A.C. v.d. Tak

van Loon - Dries K/11

Spaans

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 a6 4. La4 Pf6
5. 0-0 b5 6. Lb3 Lb7 7. d4 (De meest
gespeelde zet tegen het zwarte sys-
teem, de z.g. Archangelse variant, is
wel 7. Te1, maar ook de tekstzet is
niet slecht) 7. ..., Pd4: 8. Pd4: ed4: 9.
e5 Pe4 10. c3 d3 (10. ..., dc3: 11. Df3
d5 12. ed6: Df6!, een idee van
Beljavski, is misschien zwarts beste
mogelijkheid) 11. Df3 De7 12. Pd2 Pc5
13. Ld5 Ld5: (Volgens Mazukevitch is
13. ..., c6 14. Pe4 Pe4: 15. Le4: g6 ook
speelbaar) 14. Dd5: c6 15. Dd4 d6
("Met gelijke kansen", zegt Mazuke-
vitch hier) 16. Pf3 Dd7 (Onduidelijk is
16. ..., de5: 17. Pe5: Td8 18. Df4) 17.
Le3 0-0-0 18. Tfd1 f6 (Zwart staat
moeilijk; 18. ..., de5: 19. De5: (op 19.
Pe5: heeft zwart De6) ziet er ook niet
fraai uit, maar na 19. ..., Pe6 hand-
haaft zwart zich misschien nog wel.
Na de tekstzet is het definitief mis) 19.
ef6: gf6: 20. Pe1 Lg7 21. Pd3: Pd3: 22.
Dd3: d5 23. a4 Db7 24. ab5: cb5: 25.
Df5 + Td7 26. De6 1-0.

Van Oosterom - Sprenger K/9

Spaans

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 a6 4. La4 Pf6
5. 0-0 Pe4: 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. de5:
Le6 9. Le3 Le7 10. Pbd2 0-0 11. c3
Pd2: 12. Dd2: Dd7 13. Dd3 Pa5 14. Lc2
g6 15. Lh6 Te8 (Was mij onbekend.
Normaal is 15. ..., Lf5, waarna mij een
partij van Keres bekend is. Opm. v.d.
Tak: kennelijk is dat de partij Keres-
Dijckhoff, corr. olympiade 1935/36(!):
16. De2 Tfe8 17. Pd4 Lc2: 18. Pc2: Ld6
19. f4 f6 20. Dd3 fe5: met moeilijk spel
en ongeveer gelijke kansen) 16. Pd4 c5
17. Pe6: fe6: 18. Tae1 Lf8 19. Lc1 Pc6
(Zeer sterk en beter dan Pc4) 20. h4 d4
21. Dh3 Tad8 22. Lg5 Le7 23. Lh6 d3?
(Zwak; aangewezen was 23. ..., Lf8 en
het is voor wit moeilijk op winst te
spelen. Het eindspel dat nu ontstaat
geeft zwart geen kansen meer) 24.

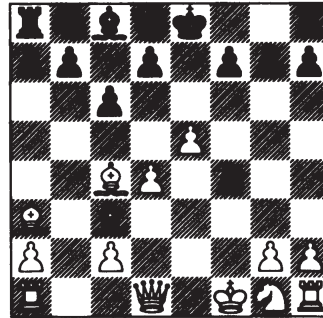
Ld3: Lh4: 25. Lg6: hg6: 26. Dh4: Dh7
27. Td1 Pe7 28. Lg5 Dh4: 29. Lh4: Td5
30. Le7: Te7: 31. Td5: ed5: 32. f4 g5
33. g3 gf4: 34. gf4: Tg7 + 35. Kf2 Th7
36. Tg1 + Kf7 37. Kf3 Th6 38. f5 Th5
39. Kf4 Th4 + 40. Tg4 Th6 41. e6 + Kf6
42. Tg6 + ! 1-0

(Aantekeningen van de witspeler)

Sinke - Van Oosterom K/10

Koningsgambiet

1. e4 e5 2. f4 ef4: 3. Lc4 Pf6 4. Pc3 c6
5. d4(?) Lb4 6. e5 Pe4 7. Kf1 (Een idee
van Glazkov. De theorie geeft 7. Df3
d5! 8. ed6: 0-0 9. Pge2 Dh4 + 10. g3
fg3: 11. hg3: Dg4 met voordeel voor
zwart, Keres) 7. ..., Pc3: 8. bc3: Lc3:
9. La3

Na 9. La3

9. ..., b5! (De zwartspeler merkt hier
op: Het begin van de totale weerleg-
ging; 9. ..., La1: geeft wit goede
kansen door 10. Ld6! Ik voeg hier aan
toe, dat in The British Chess Maga-
zine, januari 1983, Botterill 9. ..., d5
10. ed6: 0-0 heeft gesuggereerd; de
tekstzet lijkt echter geheel afdoende)
10. Dg4 g6! (De zwartspeler meldt, dat
zijn tegenstander in hetzelfde toernooi
de variant nog twee keer op het bord
had en dat zwart in beide partijen
voortzette met 10. ..., b4?! 11. Pe2 Ld2
12. Td1 en wit stond goed. De tekstzet
is het meest overtuigend) 11. Df4:?
(Zwart had gerekend op 11. Ld6,
waarna 11. ..., bc4: hem groot voor-
deel geeft. Na de tekstzet is het direct
uit) 11. ..., d5! (Dit had de witspeler
overzien; na 12. ed6: 0-0! blijft wit met
een ruïne zitten) 12. Dh6 Le6 en wit
gaf het op.

Wijker - Geus M 89

Evansgambiet

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lc4 Lc5 4. b4 Lb4: 5. c3 Le7 6. d4 Pa5 7. Pe5: Pc4: 8. Pc4: d5 9. ed5: Dd5: 10. Pe3 De6 (Helemaal gelijk spel geeft het door zwart gekozen systeem met Le7 toch niet. Noch de Encyclopaedie noch het boek van Cafferty en Harding "Play the Evans Gambit" vermeldt de tekstzet. Aan de boeken ontleen ik 10. ..., Da5 11. 0-0 Pf6 12. c4 c6 13. Lb2 Le6 14. Pc3 Td8 15. d5! met goede kansen voor wit, Cafferty-van Geet, IBM-toernooi 1972, en 10. ..., Dd7 11. 0-0 Pf6 12. c4 0-0 13. Pc3 c6 14. d5 met wat

beter spel voor wit, Nunn-Larsen, Londen 1980) 11. 0-0 Pf6 12. c4 0-0 13. Lb2 Pg4 14. Pg4: Dg4: 15. Pc3 (Wit staat nu beter) 15. ..., Dh4 16. f4 (Dit is een beetje een rare zet, maar de stelling is door de witspeler waarschijnlijk toch wel goed getaxeerd) 16. ..., Lg4 17. Dc2 c6 18. Tae1 Tfe8 19. Te3 Ld6 20. g3 Df6 21. Pe4 Dg6 22. Tfe1 Te6?! 23. d5! cd5: 24. cd5: Te7 25. Dc3 Tae8 (Na 25. ..., Tc8 is 26. Dg7: + onduidelijk, maar met 26. Dd4! behoudt wit toch de overhand) 26. f5! Dh6 (De pointe is 26. ..., Lf5: 27. Pd6: Te3: 28. Te3: Te3: 29. Pf5:! etc.) 27. f6 Le5 28. Db4 gf6: 29. d6 1-0.

VAN DE ALGEMEEN WEDSTRIJDLEIDER

Onlangs werden wij weer geconfronteerd met een verschijnsel, dat zich enkele malen per jaar en in dezelfde hardnekkige vorm voordoet. Meestal komen we gebeurtenissen tegen in thematoernooien, waarin het nog meer dan anders kan voorkomen, dat spelers van ongelijke sterkte tegen elkaar moeten uitkomen. Het is dan begrijpelijk, dat de sterkere speler zich verwondert over het feit, dat zijn partner met een niet gecompenseerde materiële achterstand de partij toch voortzet. Daarbij zal toch steeds bedacht moeten worden, dat het niet ieder gegeven is sterk schaak te spelen en men zich kansen toedenkt, die er objectief in het geheel niet meer zijn. In ieder geval beleeft de zwakkere speler er kennelijk nog zijn genoeg aan de partij voort te zetten - en hoewel dat soms met torens of dame achter niet voor beide partijen een interessant gegeven behoeft te zijn - kan niemand het recht ontzegd worden door te spelen tot het mat er op volgt, mits dat maar op sportieve wijze gebeurt! Degene met veel materiaal meer, krijgt dan soms haast de partij snel te winnen. Waarom zal wel nooit duidelijk worden, want gemakkelijk gewonnen stellingen zullen toch niet zo eenvoudig uit handen worden gegeven en de volgende ronde van een dergelijk toernooi begint toch niet vóór de daarvoor vastgestelde termijn. Maar goed, men heeft haast of probeert door imponerende zettenreeksen de tegenstander er van te overtuigen, dat verder spelen geen zin heeft. En dat heeft al verschillende malen geleid tot verbijsterende toestanden, waarin meestal de zo gehaaste speler toch nog aan het kortste eind trekt en misschien wel boos wordt. Wij willen nog eens nadrukkelijk er op wijzen, dat het spelpeil van ieder NBC-lid nu eenmaal niet gelijk is en men met haast meer verknoeien dan winnen kan. Zet U - en ik hoop, dat de betreffende speler mij vergeeft, dat ik een praktisch voorbeeld neem - even de volgende stand op: Wit: Kf3 - Tf4 - pionnen a4 en b3. Zwart: Kb8 - Tg8 - Tg5 en pionnen op a7, b7, c5 en h6. Natuurlijk staat zwart straal gewonnen, maar zoals gezegd, wit wil nog wat tegenspartelen. Zwart krijgt echter haast en schrijft nu: Uw zet ? , mijn zet 8685, en als "if move" Uw zet ? , mijn zet 2726 en vervolgens Uw zet ? , 7571.

Wit mag dus kennelijk spelen, wat hij wil en zwart bindt zich bij voorbaat aan zijn eigen zetten. Het is natuurlijk niet moeilijk te zien, dat wit zo gewoon een toren kan terugwinnen (6372 en dan 7375 en vervolgens 7565) en zelfs dan zal zwart wel winnen. Maar wat nu, als zwart dan gaat protesteren en beweert van

zijn tegenstander redelijke zetten te verwachten? In het begin is al gesteld, dat de een wel sterker zal zijn dan de ander en daarmee valt dan ook te stellen, dat wat de een redelijk vindt, de ander het daarmee niet eens hoeft te zijn. Bovendien, wat is er onredelijk om een toren terug te winnen, die de tegenstander kennelijk op een presenteerblaadje aanbiedt?

U voelt wel, dat hoe de oplossing ook uitvalt, in ieder geval één van beide spelers zich tekort gedaan zal voelen. Voor zover ons bekend, is het onderhavige geval tot tevredenheid van beide spelers opgelost, maar wij willen het ter lering nog eens aan de orde stellen. Indien U haast hebt om wedstrijden te winnen, kunt U zich beter voor een hardloopwedstrijd aanmelden, bij schaakwedstrijden gaat het er nog steeds om, wie de meeste punten heeft weten te scoren en het aantal zetten speelt op de scoretabel geen enkele rol!

Voor de **vriendschappelijke wedstrijd tegen Frankrijk** zijn inmiddels nadere afspraken gemaakt. Het ligt in de bedoeling per 1 september 1983 te beginnen, er zullen twee partijen per bord worden gespeeld en in iedere klasse (vanaf H tot en met III) zullen 10 spelers worden opgesteld. U kunt zich bij mij aanmelden met vermelding van speelsterkte, bij meerdere aanmeldingen dan 10 is het poststempel van Uw aanmelding doorslaggevend. Dat betekent, dat niemand automatisch zal worden ingedeeld!

Tenslotte nog maar weer eens het verzoek om **Uw speelsterkte** aan te geven, indien U in individuele ICCF toernooien wilt uitkomen. De laatste tijd zijn mij weer een aantal raadsels opgegeven, die slechts tot vertraging en veel werk aanleiding zijn. Wilt U er in Uw eigen belang nog eens op letten?

H.J. Mostert

UIT DE VOORRONDE VAN HET WERELDBEKERTOERNOOI

door Guido den Broeder

In de volgende partij slaat na een nonchalance van wit de zwartspeler toe met een briljant paardoffer. De witspeler recht evenwel de rug. Met halsbrekende toeren wordt een directe catastrofe voorkomen. Als zwart tussendoor met een kwaliteitsoffer zijn aanval kracht bijzet, verdwijnen uiteindelijk in negen zetten acht witte stukken in de doos! Dan volgt de apotheose: met een probleemzet blijkt de witte koning in veiligheid te zijn gebracht, en de met groot geweld gepaard gegane verwijdering van obstakels heeft slechts lijnen naar de zwarte monarch geopend. Net voor hij mat staat, geeft zwart zich gewonnen.

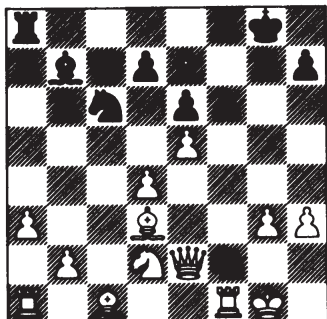
Wit: **G. den Broeder** (NL)

Zwart: **F. Pink** (BRD)

1. e2-e4 b7-b6 2. d2-d4 Lc8-b7 3.

Lf1-d3 e7-e6 4. Pg1-f3 c7-c5 5. c2-c3 Pg8-f6 6. Dd1-e2 Lf8-e7 Zwart heeft een riskante opbouw gekozen, waarbij wit een breed centrum in handen krijgt dat niet eenvoudig te bestrijden is. Mijn volgende zet is echter onnauwkeurig. Veel beter was 7. 0-0 Dc7 8. a3! en zwart bevindt zich in moeilijkheden, omdat e5 dreigt (Pd5 dan c4!). 7. **Pb1-d2?** Nu kan e5 geen dreiging meer zijn, omdat f4 niet bestreken wordt. 7. ..., **Pb8-c6** 8. **a2-a3 Dd8-c7** 9. 0-0 0-0 10. **g2-g3** Om alsnog tot e4-e5 te komen. Het volgende was ingecalculeerd, maar niet waterdicht. 10. ..., **c5xd4** 11. **e4-e5 Pf6-g4!** 12. **c3xd4 f7-f6** Dat kan, want op 13. Pg5 volgt f5! en de zwakte van d4 verhindert alle verdere acties van wit. Op direct 12. ..., f5 is daarentegen 13. **Pb1!** een interessante mogelijkheid. 13. **h2-h3** Niet verantwoord is 13. **De4 f5** 14. **Df4 g5!** of 13. **Ph4 h5!** 14. **Pg6 Pd4!** De tekstzet speelde ik in de veronderstelling dat het paard naar h6 terug moet, waarna wit licht in het voordeel is. Op

het volgende antwoord, zo moet ik tot mijn schande bekennen, had ik totaal niet gerekend. 13. ..., Pg4xf2!!

Na 13. ..., Pg4xf2!!

Een verbluffende vondst, getuigend van een diep gevoel voor de mogelijkheden van de stelling. Het paardoffer legt de vinger op de wonde van de witte positie: door de verzwakking van de koningsvleugel kan wit niets beginnen tegen het komende uiteenrijten van zijn centrum, waarbij de nodige pionnen verdwijnen en allerlei lijnen in de richting van zijn koning worden geopend. Aan mij de gigantische taak om een totale ruïne te voorkomen; het pad blijkt o zo smal te zijn. 14. Tf1xf2 De enige manier om het paard te slaan. Op 14. Df2:? fe5: 15. Pb3 komt verrassend Pa5! en het is meteen uit. Natuurlijk komt 14. Kf2: al helemaal niet in aanmerking. 14. ..., f6xe5 Deze pion is onkwetsbaar, zoals blijkt uit de volgende varianten:

a) 15. Pe5:? Pe5: 16. De5: De5: 17. Tf8: + Tf8: 16. de5: Lc5+ 19. Kh2 Tf2+ enz.

b) 15. de5:? Lc5 16. b4 Lf2: + 17. Df2: (of 17. Kf2: Pd4!) Pe5: 18. Le2 Dc3! - +.

De ellende is echter dat nu ook pion d4 dreigt te vallen, met alle gevolgen van dien. Zoals zal blijken is de d-pion niet te redden. Wit zal dus moeten proberen zich tegen de gevolgen te wapenen: het openkomen van de diagonalen h2-b8, h1-a8 en eventueel g1-a7. Daartoe komen vele mogelijkheden in aanmerking, die alle in chaos ontaarden:

c) 15. Le4 d5 16. Lb1 e4 17. Pe4: de4: en nu c1) 18. De4: Dg3: + 19. Tg2 Dh3: 20. Th2 Df5! of c2) 18. Le4: Pd4: 19. Pd4: Tf2: 20. Kf2: Lc5 21. Dd3 e5 - + d) 15. b4 ed4: 16. b5 Pa5 17. Pe5 (17. Kh2 Ld6! of 17. De5 Dc3!) Tf2: + 18. Kf2: Tf8+ 19. Kg1 Lf6! - +

e) 15. Kh2 Pd4: 16. Pd4: Tf2: +! 17. Df2: ed4: en een vernietigende opmars van zwarts centrumpionnen is niet te verhinderen, bijv. 18. Pc4 d6 19. De2 e5 20. Dh5 e4 enz.

f) 15. Pe4 Pd4:! 16. Pd4: ed4: 17. Lf4 e5 enz.

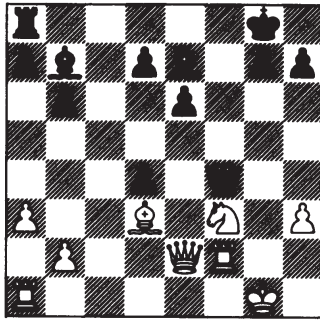
g) 15. Pc4 Pd4:! 16. Pd4: Tf2: 17. Kf2: Lc5! of 17. Df2: ed4:! 18. Lf4 Dc6 19. Kh2 d6 enz.

h) 15. De4 Tf5 16. d5 Pd4! 17. Pd4: ed4: 18. Tf5: Dg3: + 19. Dg2 Dd3:!

i) 15. Pf1 Pd4: 16. Pd4: ed4: 17. Lf4 Dc6 18. Th2 Tf4:!? 19. gf4: Ld6!

Een gigantisch variantencomplex, waarbij de witte stukken telkens een ontredderde indruk maken. Het is van het grootste belang zo snel mogelijk tot een efficiënte samenwerking van de stukken te komen. Daarom leek mij de volgende zet, waarbij Pd2, de grootste boosdiener, wordt geruild, uiteindelijk aangewezen. 15. Pd2-b3! Dit maakt niet alleen ruimte voor de ontwikkeling van Lc1, maar zorgt er tevens voor dat op f3 voorlopig nog een blokkade blijft, aangezien nu het andere paard geruild wordt. 15. ..., Pc6xd4 Ook zwart moet een logische lijn volgen. Zo komt bijvoorbeeld op 15. ..., Tf7? 16. Lh7: +!, of 15. ..., e4 16. Le4: d5 17. Lh7: + Kh7: 18. Lf4. Het paard opent de belangrijke lange diagonaal, wat de witte stukken bindt. 16. Pb3xd4 e5xd4 17. Lc1-f4 Tf8xf4 Nu zwart "a" gezegd heeft, moet hij ook "b" zeggen. Als wit toegestaan wordt het centrum te blokkeren komt zwarts aanval tot stilstand. 18. g3xf4 Dc7xf4

Het tweede kritieke moment. Voor de geofferde toren heeft zwart maar liefst vier pionnen gekregen, en ook is nog h3 zwak. Als wit geen afdoende maatregelen treft, wordt hij eenvoudig door de door de machtige Lb7 ondersteun-

Na 18., Dc7xf4

de pionnenwals onder de voet gelopen. Onvoldoende is bijv. 19. De5 De3 of ook Dh6! De sleutel tot een goede verdediging is nog steeds het bewerkstelligen van een goede coördinatie van mijn stukken. Omdat de blote koning daarbij een hinderpaal vormt, zijn de volgende pogingen echter onbevredigend:

a) 19. Pe1 Dg3+ 20. Pg2 Dh3: 21. Lf5!? Dh6!

b) 19. Taf1. Dit helpt, maar zwart blijft goede kansen behouden, bijv. 19., Ld6 (mogelijk is Lf6 - 20. Dc2 Dh6! - nog sterker) 20. Dd2 Tf8 21. Df4: Lf4: 22. Pd4:?! (22. Te2 Le3+ 23. Kg2 g5 24. Kg3 00) Le3 23. Pc2 Lf2: + 24. Tf2: Tf2: + 25. Kf2; e5 en het eindspel met drie pionnen voor het stuk staat gunstig voor zwart.

Tenslotte vond ik de oplossing in de volgende probleemzet, die een verborgen pointe meebrengt. **19. Kg1-f1!!** Het lijkt een obscure manoeuvre, omdat de koning op de gevaarlijke f-lijn gaat staan en zo de eigen stukken alleen maar meer schijnt te hinderen. De tekstzet maakt echter veld g1 vrij voor het paard, waar het pion h3 zou dekken. Na 19., Tf8 20.

Pg1 ruilt wit de zwarte toren af, wat zwart zich niet kan veroorloven zolang hij geen kwaliteit heeft (terug-)gewonnen.

Op 19., Dg3 is 20. Le4! heel sterk. Gevaarlijk is wel 19., De3. Na 20. Pg1 Lh4 21. De3: de3: 22. Tc2 Tf8 + 23. Ke2 Lf2 24. Tc7! blijkt wit zich evenwel met succes te hebben verdedigd. Het ziet er naar uit dat zwart Pg1 niet kan toelaten, zodat hem slechts één antwoord blijft. **19., Le7-h4! 20. Pf3xh4 Df4xh4** Dreigt ook nog de h-pion te nemen, en wel met schaak. Verleidelijk is nu dus 21. Dg4, maar dat zou een ernstige misrekening zijn: het eindspel na 21., Dg4: 22. hg4: Te8 is helemaal niet duidelijk! Mocht zwart hierop gehoopt hebben, dan wordt hij nu ontuchtend. **21. De2-e5!** Een geweldige zet, de pointe van 19. Kf1. Zwart krijgt met schaak een vijfde(!) pion voor de toren, zodat het materiële evenwicht is hersteld. Het is echter wit die zijn doel heeft bereikt: de vlucht van de koning naar het centrum en de verbinding van de torens garanderen een optimale samenwerking van de witte stukken. **21., Dh4xh3 +** De laatste kans om de spaarzame resterende tempi te gebruiken bestond in het nog verrassende 21., Tc8! 22. Ke2 La6! 23. Tg1! g6 24. Tgf1! Ld3: + 25. Kd3: Dh3: + waarna wit nog de nodige zorgvuldigheid zal moeten betrachten. **22. Kf1-e2** Het is opvallend hoe snel het nu gebeurt is. **22., Dh3-h4 23. Ta1-g1 Dh4-e7 24. Tf2-h2** Zwart geeft het op. Na 24., g6 25. Tg6: + gaat hij mat. **1-0**

(Kommentaar van Guido den Broeder)

MEVROUW BERTE VON MASSOW OVERLEDEN

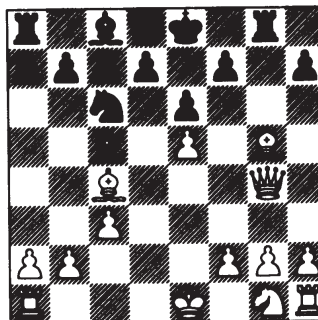
We kregen het bericht binnen van het overlijden van mevrouw Bertl von Massow. Mevrouw von Massow was met haar man, ICCF-voorzitter Hans-Werner von Massow, al vele tientallen jaren een zeer belangrijke steun bij de goede organisatie van het hele ICCF-gebeuren. Zo beheerde zij onder andere de hele administratie van de Europese toernooien. Wanneer u onlangs voor een Europese groep mocht hebben ingeschreven, dan vragen wij u begrip te willen hebben voor de mogelijke vertraging die nu kan ontstaan.

**NBC-THEORIE
ALJECHIN-VERDEDIGING**

door A.C. v.d. Tak

1. e4 Pf6 2. e5 Pd5 3. c4 Pb6 4. c5 Pd5
5. Lc4 e6 6. Pc3 Pc3: 7. dc3: Pc6 Een voorbeeld, hoe het zwart vergaat als hij pion c5 pakt, is Ravinsky-Fridstein, Moskou 1947: 7. ..., Lc5: 8. Dg4 Kf8 9. Lf4 d5 10. 0-0-0 Ld7 11. Ld3 Le7 12. h4 c5 13. h5 La4 14. Td2 c4 15. Lb1! Pd7 16. Th3 f5 17. ef6: Pf6: 18. De2 Kf7 19. Pf3 Pd7 20. Lg6+! Kf8 21. De6: hg6: 22. hg6: en zwart gaf op. Soms wordt 7. ..., Dh4?! wel aanbevolen om daarna op c5 te slaan; in de partij Povah-Eales, Engeland 1978, volgde 8. De2(!) Lc5: 9. g3 De7 10. Dg4 Df8!? 11. Pf3 Pc6 12. b4 f5?! 13. Dh5+ g6 14. Dh3 Lb4:!? met uiterst onduidelijk spel. In Ivanov-Alburt, Lone Pine 1981, probeerde wit (i.p.v. 9. g3) 9. Ph3, maar na 9. ..., f6 10. b4 Lb6 11. a4 a6 was de zaak evenmin duidelijk. Het meest logisch lijkt 9. Pf3 De7 (9. ..., Lf2: +? 10. Kf1) 10. Lf4 en 0-0-0. 8. Lf4 Lc5: Ook op dit moment is 8. ..., Dh4?! geprobeerd, maar wit lijkt toch de betere kansen te krijgen: 9. g3 De7 10. Pf3(!) (Sterker dan 10. De2 g5(!) 11. Ld2 Dc5: 12. Lg5: De5: 13. De5: Pe5: 14. Lf6 Pc4: 15. Ph8: Pb2: met goede compensatie voor zwart, Holzl-Speelman, Hastings 1970/71) 10. ..., Dc5: (Of 10. ..., h6 11. Le3 g5 12. Lb5 Lg7 13. Lc6: bc6: 14. Dd4 met voordeel voor wit, Ubilava-Adamski, Tiflis 1972) 11. De2 d5 12. Ld3 h6 13. h4! Ld7 14. 0-0 De7 15. h5 0-0-0 16. b4! met goede kansen voor wit, Ozsvath-Suba, Budapest 1976. 9. Dg4 g5!? Als zwart bereid is een langdurige verdediging te voeren, kan hij 9. ..., Lf8!? proberen. In Sauermann-Hjorth, corr. partij 1975-79, volgde 10. Pf3 d5 11. Ld3 h6 12. Le3 Ld7 13. 0-0 a5! 14. Dh5 De7 15. Tfe1 (15. Lg5 hg5: 16. Dh8: g4!) 15. ..., g6 16. Dg4 Kd8! 17. Ld2 Kc8 18. a4 b6 19. Lb5 Kb7 en zwart overleefde alle gevaren en won uiteindelijk. 10. Lg5: Minder goed is 10. Dg5:? Dg5: 11. Lg5: Pe5:! 12. Lf6 Lf2: + (of ook 12. ..., Pc4: 13. Lh8: Pb2: - zwart houdt zo

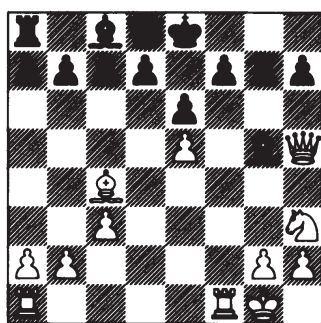
zijn looperpaar) 13. Ke2 Pc4: 14. Lh8: Lg1: 15. Thg1: Pb2: met voordeel voor zwart, Domino-Delander, Berlijn 1952. 10. ..., Tg8

Na 10. ..., Tg8

VARIANT A)

11. Ph3 Le7 Niet goed is 11. ..., Pe5:? wegens 12. Dh5. Na 11. ..., h6 12. Ld8: speelt wit variant B met een tempo meer. In de partij Burlage-Bommel, KNSB-competitie 1981, kreeg zwart weliswaar de overhand: 12. ..., Tg4: 13. Le2 Te4?! 14. Lc7: Pe5: 15. f3 Te3 16. b4? Le7 17. Kd2 Te2: + 17. Ke2: d6 18. c4 Kd7 etc., maar 16. Kd2! zou goed zijn geweest voor wit; er dreigt dan b4 en Lc7 heeft een vluchtweg - zwart zal a6 moeten doen, maar Te3 blijft toch een beetje raar staan. 12. f4 Als ongevaarlijk geldt 12. Le7: Tg4: 13. Ld8: Kd8: (Zelfs 13. ..., Tc4:!? 14. Lc7: Pe5: gaat) 14. f4 Tg2:! 15. 0-0-0 en nu niet 15. ..., Tg4? 16. Thg1 Th4 17. Le6:! fe6: 18. Tg8+ Ke7 19. Tdg1 Pd8 20. T1g7+ Pf7 21. f5! etc., Ozsvath-Orev, Bulgarije 1977, maar 15. ..., d5! (Of ook 15. ..., Ke7, zowel door Schwarz als Bagirov aangegeven) 16. ed6: cd6: 17. Td6: + Ke7 benevens e5, Wasjukov. 12. ..., Pe5: 15. fe5: Lg5: 14. Dh5 Tg7 In de oerpartij Wasjukov-Korchnoi, Minsk 1953, deed zwart 14. ..., b5?! en na 15. Dh7: Tf8 16. 0-0 bc4: 17. Tf7: Le3+ 18. Kh1 Tf7: 19. Dh8+ werd het remise door eeuwig schaak; 16. Ld3! Lb7 17. Le4 zou echter gunstig voor wit zijn geweest. 15. 0-0

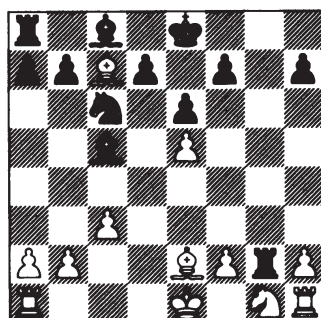
Na 15. 0-0

en nu niet 15. ..., b6? 16. Tf7:!, Erlerspig, DDR 1971, en De Milliano-Hofland, corr. partij 1971, of 15. ..., h6? 16. Ld3! De7 17. Tf3! Kf8 18. Taf1 Kg8 19. Pf2 d6 20. Pg4 de5: 21. Pf6 + met zware aanval, Sokolov-Kuuskmaa, USSR 1977, maar de reeds 20 jaar geleden door Mastenbroek ontdekte zet 15. ..., De7!, b.v.

- 1) 16. Tf3 b6 17. Tg3 h6 18. Pf2 Dc5 19. De2 d6 20. ed6: cd6: 21. Td1 Lb7 met goed spel voor zwart, Orev-Angelov, Sofia 1971.
- 2) 16. Ld3 b6 17. Le4 c6 18. Lh7: La6 19. Tfe1 0-0-0 20. Le4 f5! eveneens met goed spel voor zwart, Popov-Angelov, Sofia 1972.

VARIANT B)

11. Ld8: Tg4: 12. Le2 Tg2: Interessant maar dubieus is 12. ..., Te4?! In Nederkoorn-van der Tak, corr. partij 1964-66, volgde 13. Lc7: Pe5: 14. f3 Pd3 + 15. Kd2 Te2: + 16. Pe2: Pb2: 17. Tab1(?) Pc4 + 18. Kd3 d5 19. Pd4 e5 20. Tbe1 f6 21. f4 e4 + 22. Te4: + de4: + 23. Kc4: b6 24. f5 La6 + 25. Kb3 Remise. Na het later door Nederkoorn aangegeven 17. Lg3 is het twijfelachtig of zwart echt voldoende compensatie heeft. 13. Lc7:

Na 13. Lc7:

13. ..., b6! Na 13. ..., Lf2: + 14. Kf1 Tg1: + 15. Kf2: Ta1: 16. Ta1: bezet wit de g-lijn en is in het voordeel. In Sauermann-Stern, corr. partij 1978-79, probeerde zwart 13. ..., d5(?); het vervolg was 14. ed6: e5 15. b4 Lf2: + 16. Kf1 Tg1: + 17. Kf2: Tg6 18. Thg1 a6 19. a4 Lf5 20. b5 Pd8 21. h4 Pe6 22. h5 Tg1: 23. Tg1: Kd7 24. b6 h6 25. Ke3 Pg5 26. Tf1 Le6 27. Tf6 met goede winstkansen voor wit. Sauermann vestigt nog de aandacht op de interessante wending 13. ..., Tf2: 14. Pf3 b6 15. Tg1 Pe7 16. Ld6 La6! Verder bevindt zich in mijn archiefje een knipsel uit Ceskoslovensky Sach met deze variant 13. ..., Tf2: 14. Pf3 Tg2 15. Pd2 Le7 16. Pe4 b6 17. Kf1 Tg6 18. Lh5 Lb7 19. Lg6: hg6: 20. Te1 Tc8 21. Ld6 Pe5: 22. Le5: f5 23. Pg3 Lh1: 24. Ph1: d6 25. Lg3 Kf7 26. Pf2 e5 en zwart had fraaie compensatie voor zijn stuk. Ik weet niet om welke partij het handelt; waarschijnlijk betreft het een Tsjechische corr. partij. 14. Ph3 Een nader onderzoek verdient nog 14. b4!?, b.v. 14. ..., Lf2: + 15. Kf1 Tg1: + 16. Kf2: Tg6(!) 17. Thg1 Lb7 18. Lh5 Pe7 19. Lg6: hg6: Remise!, Trapl-Neckar, Hradec Kralove 1972. Zwart zal compensatie voor de kwaliteit hebben, maar duidelijk is het allemaal niet. 14. ..., Lb7 15. Lf3 Tg8 16. 0-0-0 Pa5 Misschien iets nauwkeuriger nog dan 16. ..., Tc8, bekend uit Lees-Ripley, Coventry 1970: 17. Ld6 Ld6: 18. ed6: Pa5 19. Thg1 Tg1: 20. Tg1: Kf8 21. Pg5 Kg7 22. b4 Lf3: 23. ba5: Kf6! en de partij werd remise. In hun boek over de Aljechin-verdediging merken Eales en Williams op, dat het witte spel voor verbetering vatbaar is, maar suggesties geven ze niet. Barden heeft (i.p.v. 22. b4) 22. Lh5 aangegeven, "met voordeel voor wit", maar overduidelijk is de zaak na 22. ..., h6!? m.i. niet, b.v. 23. Pe6: + Kf6 24. Pd4 Pc4 of 23. Pf7: + Kf6. 17. Thg1 Ke7(!) Na 17. ..., Tg1: 18. Tg1: Ke7 19. Lh5! Tc8 20. Tg7! Tc7: 21. Tf7: + heeft wit de beste kansen; de zwarte stukken staan ongelukkig. Aldus Nederkoorn. 18. Ld6 + Ld6: 19. ed6: + Kf6 20. Lg4! h5!

Zo dwingt zwart ruil van een paar torens af; er dreigde iets als Ph3-f4-h5+. 21. Le2 Na 21. Lh5: Tg1: 22. Tg1: Th8 staan wits stukken slecht. 21. ..., Tg1: 22. Tg1: Lc6 23. Pf4 Ke5 24. Ph5: Kd6: en het eindspel stond zeer goed voor zwart, Kling-Nederkoorn, corr. partij 1981-82.

★

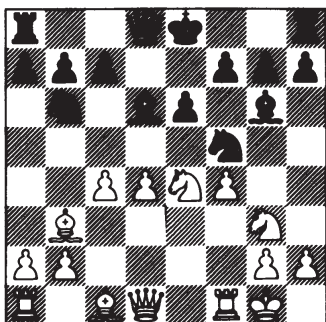
GESELECTEERDE PARTIJEN

door Ab Deisz

v.d. Ven - Knoek BV 76-43

Scandinavisch

1. e4 d5 2. exd5 Pf6 5. Lb5+ Dit schaakje heeft zijn charmes. Zwart wordt na Ld7 met de neus op de feiten gedrukt. Wit speelt namelijk Lc4 en heeft aldus geen tempo gewonnen t.o.v. 3. Lc4, maar wel verhinderd dat zwart de pion op d5 slaat. 3. ..., Ld7 4. Lc4 Lg4 5. f3 Lf5 6. Pe2 Pxd5 7. Pg3 Lg6 8. 0-0 e6 9. f4 Wit hoopt de positie van de loper op g6 te kunnen uitbuiten en tevens de centrumpositie van het paard op d5 te kunnen ondermijnen. 9. ..., Pb6 10. Lb3 Blijft op de belangrijke diagonaal a2-g8. 10. ..., Ld6!? Naast het theoretische Lc5+ speelbaar. Zwart verhindert f5, want 11. f5 Lxg3 12. fxc6 Dd4+ 13. Kh1 hxg6 is voor wit verloren. 11. d4 Pc6 12. Pc3 Pe7 13. Pce4 Pf5 14. c4! Wit pakt met energiek spel het initiatief.

Na 14. c4!

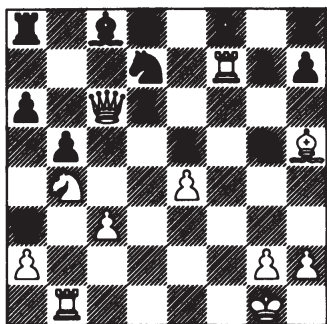
14. ..., Pxc3 Het lijkt niet direct noodzakelijk om op g3 te ruilen, maar wit kan na 14. ..., Le7 15. Pxf5 Lxf5 16. Pg3 0-0 (niet 16. ..., Lg6 17. f5 exf5 18. Pxf5 Lf6) kiezen uit een middenspel

met het loperpaar of Ph1 om g4 te dreigen. We komen toch in de partij uit op de variant met f5. 15. Pxc3 Le7 16. f5 exf5 17. Pxf5 0-0 18. Pxe7+ Dxe7 19. Te1 Dd7 20. Le3 Tad8 21. Df3 Tfe8 22. Tad1 c6 23. a4 Df5 Wit heeft met logisch spel een overwegende stelling opgebouwd en zwart probeert in het eindspel zijn stelling te handhaven. 24. Dxf5 Lxf5 25. d5 cxd5 26. Lxb6 Txe1+ 27. Txe1 axb6 28. cxd5 Kf8 29. Kf2 b5 Wanhoop. 30. axb5 b6 31. Te3 Td6 32. Tc3 Ke7 33. Ke3 f6 34. Kd4 Ld7 35. Lc2 g6 36. Tc7 De beslissende zet in de partij. 36. ..., Kf8 37. h3 Kg7 38. g4 En wit dreigt met g5 de stelling te openen en de koning het karwei te laten klaren. Zwart geeft op, 1-0.

Terpstra - de Jong I-246

Siciliaans

1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Db6 De 'vergiftigde-pion-variant' zoals dat heet. Het doel van de pionnenroof is om de witte stukken te binden. Raar, dat zo'n anti-ontwikkelingszet nog steeds niet definitief is weerlegd. 8. Dd2 Dxb2 9. Tb1 Da3 10. Le2 Deze zet staat niet in 'Siciliaans-A'. Het is een zet die vlak na het verschijnen van dat boek voor het eerst werd gespeeld door Salov tegen Sabolev (USSR, 1980). Normaal is 10. f5. 10. ..., Pfd7 Beter 10. ..., Le7 of het andere paard naar d7. 11. 0-0 b5 12. De3 Pc5 13. f5 e5 Dit moet de bedoeling van zwarts 10e zet zijn geweest. 14. Pe6! De stelling roept eenvoudig om zo'n zet. 14. ..., fxe6 Na 14. ..., Pxe6 15. fxe6 Lxe6 zal wit eerst 16. Kh1 (vanwege Dc5) moeten spelen en dan op b5 moeten offeren om de aanval voort te zetten. 15. Lh5+ Het nut van het nieuwtje 10. Le2! 15. ..., Kd7 16. fxe6 Pxe6 Natuurlijk niet 16. ..., Ke6 wegens 17. Dh3 mat! 17. Tf7+ Kc6 18. Dd2 Pd4 19. Pd5 Pd7? Beter 19. Ld7 om het vitale - straks fatale - veld c6 te blijven beheersen. 20. c3 Pe6 21. Pb4+ Kc7 22. Dd5 Er dreigt te veel om op te sommen. 22. ..., Pxc3 23. Dc6+ Kd8

Na 23. ..., Ke7-d8

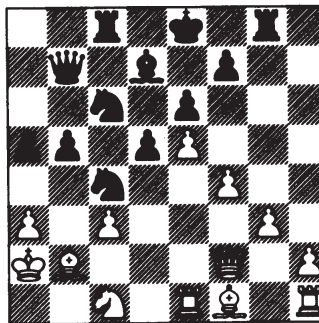
24. Db6 + !! De partij krijgt een 'droomslot'. 24. ..., Pxb6 25. Pc6 + Ke8 26. Te7 mat 1-0.

Tigchelaar - Verschuren BV 76-90

Frans

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3+ 6. bxc3 Pe7 7. Dg4 cxd4 8. Dxc7 Tg8 9. Dxh7 Allemaal theorie en voor het geoefend oog een bekende stelling. Ofschoon zwart zijn loperpaar heeft opgegeven en een pion minder heeft, zijn zijn kansen op de damevleugel en in het centrum een toereikende compensatie. 9. ..., Dc7 10. Pe2 Pbc6 11. f4 Ld7 12. Lb2(?!) Een idee dat er twijfelachtig uitziet, maar wellicht zijn er nog verbeteringen aan te brengen in het vervolg. 12. ..., Da5 13. 0-0-0 Nu de loper de pion op a3 dekt, kan dit, maar aan de pionnenstelling

moet men twijfelen. Op Dd3 zou echter Pf5 sterk zijn. 13. ..., dxc3 14. Pxc3 a6 15. g3 b5 Zwart bouwt aan een zeer originele aanval. 16. Dd3 Dc7 De zet Db6 ziet er sterker uit. 17. Pa2 Tc8 18. Dd2 Pf5 19. Kb1 Db6 20. c3 Dit is positionele zelfmoord, maar wit is afgetroefd. 20. ..., Pa5 21. Pc1 Pe3 22. Te1 Pec4 23. Dd4 Db7 24. Ka2 Pc6 25. Df2 a5

Na 25. ..., a5

26. Pd3 Pb8 27. Lg2 Pa6 28. Tb1 Nu kruipt wit ten onrechte in zijn schulp. Hij had met f5 de zwarte koningsveste moeten aanvallen, bv. f5 exf5; e6 en de pion op f5 gaat verloren. De stelling is dan onduidelijk. 28. ..., Pb6 29. Lf3 Dc6 30. Ka1 Pa4 31. Thc1 P6c5 Nu wint zwart eenvoudig in de aanval. 32. Pxc5 Pxc5 33. Dc2 a4 34. Th1 Pb3+ 35. Ka2 Dc4 36. Le3 Pc1+ 37. Ka1 Da2 mat 0-1.

DE ONTVANGST VAN SCHAKEND NEDERLAND

Zoals u wellicht weet, behoren alle NBC-leden, mits maar woonachtig in Nederland, Schakend Nederland te ontvangen. Een aantal van onze leden ontvangen SN niet of nog niet. De oorzaak kan zijn:

- a) U hebt bij een schaakclub bedankt, maar de heer Breidenbach hiervan niet in kennis gesteld. Dat betekent dat u na verloop van tijd SN niet meer zult ontvangen, aangezien wij, als NBC, dan niet kunnen verhinderen dat U uit het geautomatiseerde adressenbestand van de KNSB wordt verwijderd. Over dit computer-technisch euvel hebben wij U reeds bericht in het september/oktober nr. 1981 van Schaakschakeringen. De KNSB had toen beloofd er wat aan te doen. Desondanks komen klachten over het niet ontvangen van SN regelmatig bij ons binnen, en hebben wij er handen vol werk aan om alles weer goed te krijgen. Het NBC-bestuur zal hierover opnieuw contact zoeken met de KNSB.
- b) U bent pas lid geworden en U heeft daarvoor nog nooit SN ontvangen. U zult dan zeker 2 à 3 maanden geduld moeten hebben, voordat u het eerste nummer van SN in Uw brievenbus zult aantreffen. Gebleken is dat het verwerken van mutaties in het adressenbestand van de KNSB veel tijd in beslag neemt. Het bestuur zal nagaan welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen en wat hieraan te doen valt.

TOERNOOIBOEK OVER HET 10e KAMPIOENSCHAP VAN NEDERLAND (K/10)

Zeer binnenkort zal een toernooiboek over het 10e kampioenschap van Nederland uitkomen. Alle 105 partijen zullen voorzien zijn van commentaar en analyses, waarbij iedere partij van minstens één diagram zal zijn voorzien. De makers van dat boekje zijn K.H. Nienhuis en F. Bleeker, zelf deelnemer aan dat kampioenschap. We hebben het boekwerk nog niet gezien, maar het klinkt allemaal wel goed. Het is de bedoeling om de prijs zo bescheiden mogelijk te houden. We zijn zelf erg benieuwd.

Eindtabel Schots-Hollands toernooi Groep A

1. C. Mostertman	xx	11	10	11	5
2. C. v. Bommel	00	xx	11	11	4
3/4. P. Korpel	10	00	xx	½0	1½
T. v. Dellen	00	00	xx	1½	1½

BEËINDIGDE GROEPEN UIT BV-81

1. 1. J. v.d. Griend 4, 2. W. v. Zon 3, 3. M. Bonte 2, 4. J. Baars 1, 5. J. Wynia 0; 2. 1. S. Romkes 3½, 2. J.F.H. Joosten 3, 3. W. v. Zon 2, 4. D. de Jong 1½, 5. U.L.M. Carstens 0; 3. 1. L.J. Frints 3½, 2. T.J. Berben 3, 3. F.J. Peters 2, 4. H. Post 1, 5. R.Y. Janssen ½; 4. 1. D. v.d. Bosch 3, 2. J.J. Wiwel 2½, 3. J.H. v. Son 2, 4. M. Weyers 1½, 5. J.H.E.P. Jansen 1; 5. 1. R.G.M. Nobbe 4, 2. A. v. Meggelen 2½, 3. L.G.J. de Ruyter 1½, 4. J.A.W. Jeurissen 1, 5. J. Hekking 1; 6. 1. H.H. Hage 4, 2. W. Klein 3, 3. J.M. v. Megen 2, 4. A. v.d. Weg 1, 5. R. ten Hagen 0. 7. 1. P.T.M. v. Ammers 3½, 2. C. v. Tilborg 2½, 3. L. Vergoosen 2½, 4. F.J. de Wit 1, 5. A.H. v. Minnen ½; 8. 1. J. Snijders 3½, 2. H.H. Hamers 3, 3. E. Goedhart 2, 4. T. de Vos 1½, 5. M. Tenk 0; 9. 1. T.G. de Vries 3½, 2. O.F. Kooij 3½, 3. J.M. Vermeulen 1½, 4. J. de Jong 1, 5. F.P.T.C. v. Dijk ½; 10. 1. M. Thomas 3, 2. R. de Boer 3, 3. J.J.G. Poels 2, 4. G.A. Bakker 2, 5. B. Hummel 0; 11. 1. A.C. v.d. Heijden 4, 2. R.J. v. Delden 3, 3. K.A. Groeneveld 2, 4. D. Poortinga 1, 5. J.M. v. Megen 0; 12. 1. R.A.M. Vercoutre 3½, 2. W.R. Jansen 3½, 3. G. Besemer 1½, 4. G.A. Mol 1½, 5. G. Faber 0.

BEËINDIGDE GROEPEN

M/101

1/2. J. Elzerman	x	0	½	1	1	1	1	4½
P. Kuysten	1	x	½	0	1	1	1	4½
3. N. Oud	½	½	x	0	1	1	1	4
4. K. Hartog	0	1	1	x	0	1	½	3½
5. H. Kleijnen	0	0	0	1	x	½	1	2½
6. R. Jongman	0	0	0	0	½	x	1	1½
7. J. Goedkoop	0	0	0	½	0	0	x	½

M/102

1/2. A. Luchtmeijer	x	½	1	1	½	1	1	5
R. Overveld	½	x	½	1	1	1	1	5
3. E. v.d. Hooven	0	½	x	1	1	1	1	4½
4. J. Elzerman	0	0	0	x	1	1	1	3
5. J. Oosterhoff	½	0	0	0	x	1	1	2½
6. R. Hählen	0	0	0	0	0	x	1	1
7. P. Spieringshoek	0	0	0	0	0	0	x	0

M/106

1. G. v. Beek	x	0	1	½	1	1	1	4½
2. E. Nöcker	1	x	0	1	1	0	1	4
3/4. J. Helsloot	0	1	x	½	0	1	1	3½
K. Hartog	½	0	½	x	½	1	1	3½
5. C. Mostertman	0	0	1	½	x	1	0	2½
6. J. Driessen	0	1	0	0	0	x	1	2
7. J. Spierings	0	0	0	0	0	0	x	0

M/108

1. M. Wise	x	½	1	1	1	1	1	5½
2. P. Kuijsten	½	x	1	1	½	1	1	5
3/4. J. Thorn Leeson	0	0	x	½	1	½	1	3
G. v. Buuren	0	0	½	x	½	1	1	3
5. C. v. Wieringen	0	½	0	½	x	½	1	2½
6. J. Oosterhoff	0	0	½	0	½	x	1	2
7. A. Hagoort	0	0	0	0	0	0	x	0

M/109

1. M. Wise	x	½	1	½	1	1	1	5
2. J. Lambooij	½	x	1	½	½	1	1	4½
3. J. v. Zwan	0	0	x	1	1	1	1	4
4. H. de Ridder	½	½	0	x	½	1	1	3½
5. J. Lens	0	½	0	½	x	1	1	3
6/7. J. Thorn Leeson	0	0	0	0	0	x	½	½
H. Noteboom	0	0	0	0	0	½	x	½

M/111

1. K. Hartog	x	½	0	1	1	1	1	4½
2/3. J. Elzerman	½	x	1	1	½	0	1	4
A. Pagel	1	0	x	1	½	½	1	4
4. E. v.d. Hooven	0	0	0	x	1	1	1	3
5/6. E. Fijlstra	0	½	½	0	x	1	0	2
J. Geus	0	1	½	0	0	x	½	2
7. J. Oosterhoff	0	0	0	0	1	½	x	1½

H/183

1/2. R. Courtz	x	½	½	1	1	1	1	5
L. Nicolaas	½	x	½	1	1	1	1	5
3. J. v. Gaalen	½	½	x	1	0	1	1	4
4/5. J. v. Willigen	0	0	0	x	1	½	1	2½
M. v. Ooijen	0	0	1	0	x	½	1	2½
6. A. Ameling	0	0	0	½	½	x	1	2
7. M. Brand	0	0	0	0	0	0	x	0

ERRATUM

Op blz. 14 van het februari/maartnr. 1983 zijn een aantal storende fouten opgetreden. In de afgedrukte diagram behoren de pionnen op d6 en f6 uiteraard zwart te zijn. In de bespreking van de partij komt na: **23. ... , Tc5** (Bereidt **24. Lc6** voor en de zwarte dame heeft na een offer op g6 fg6: het "zicht" op h7. Enz. "h6 (gf6:) "wordt dus vervangen. Tenslotte dient nog te worden opgemerkt dat de zetten van 28 t/m 30 vetgedrukt moesten zijn.

DE MEESTERKLASSE

Nog steeds is in groep **M/99** het wachten op de uitslag van de partij tussen de heren **Ypma** en **Van Bommel**. Bij winst kan eerstgenoemde samen met dhr. **Hartog** op de gedeelde eerste plaats komen.

In groep **M/105** is de heer **Nunnikhoven** met 4½ uit 5 reeds ongedeeld winnaar. De uitslag van zijn nog lopende partij tegen dhr. **Zwikker** kan hierin geen wijziging meer brengen. Van harte proficiat! Nu naar de K13-groep?

Hetzelfde compliment voor dhr. **Hartog**, die in groep **M/111** winnaar is geworden (4½ uit 6).

In de groepen **M/110** en **M/115** hebben resp. de heren **Compagnie** (4 uit 5) en **Goossens** (3½ uit 4) de onbetwiste leiding genomen. Nog even volhouden!

S. Sieswerda, wedstrijdleader

DE HOOFDKLASSE

In groep **H/191** is de heer **Visser** met 5 punten uitgespeeld. Echter kan de heer **Bakker** (2½ uit 3) hem nog voorbij streven. Even afwachten hoe dit afloopt.

De groep **H/193** telt nog 3 kandidaten voor het kampioenschap. De heer v.d. **Griend** heeft met 4 uit 4 een riante 100%-score, doch hij is nog in hevige strijd gewikkeld met de heren **Betlem** (4½ uit 5) en **Schuurman** (4 uit 5). Wie van de drie?

Groep **H/199**. Voorlopig heeft hier de heer **di Bucchianico** met 3½ uit 4 de kop genomen.

Praktisch winnaar is in de groep **H/200** dhr. **Posch**. Hij behaalde 5 overwinningen op rij. Maar... dhr. **Schot** kan nog iets in petto hebben!

S. Sieswerda, wedstrijdleader

UITSLAGEN

Wedstrijdleader H.J. Mostert,
Boedapeststr. 34, 2034 CZ Haarlem.

Kamploensgroep 1982 (K/11) - 100. den Hamer 1 de Vey

Kamploensgroep 1983 (K/12) - 2. Ramaekers ½ Oud, 3. A. Timmerman 0 Etmans, Helsloot 1e TO tegen Ramaekers, van Camp 1e TO tegen Weyerstrass.

Van Camp vacantie van 16/2 - 3/3'83; G. Timmerman vacantie van 14 - 22/2'83; Luchtmeijer vacantie van 5 - 19/2'83.

Landenwedstrijd

West-Duitsland - bord 9 Bootsma 01 Grebhardt, bord 17 van Dam 00 Becker, bord 33 Koffeman 1 Dymek, bord 40 Born 11 Rùchel, bord 45 Vijvers ½0 Kackebart, bord 52 Vosselman 1 Steffens, bord 56 Donkers 11 Wùst, bord 60 Hartering 10 Angermann, bord 70 v.d. Meijden ½ Schiffarth. Stand NBC 36½ - West-Duitsland 30½.

M-KLASSE

Wedstrijdleader: S. Sieswerda,
Mar. v. Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort

105. 17. Rijnders ½ Driessen, 18. Galjé 0 Rijnders, 19. Rijnders 1 Zwikker, 20. Nunnikhoven ½ Druon; **109.** 19. Thorn Leeson 0 de Ridder, 20. Lambooi ½ de Ridder; 21. Thorn Leeson 0 v.d. Zwan; **110.** 10. Lens 0 Pagel, 11. Lens ½ v.d. Kleij, 12. Compagnie 1 v.d. Kleij; **111.** 19. v.d. Hooven 0 Elzerman, 20. v.d. Hooven 1 Fijlstra, 21. Pagel 1 v.d. Hooven; **112.** 12. v. Daltsen 1 Welling, 13. Pagel ½ Verhoeven; **113.** 9. Abels 0 Gouzy; **114.** 12. Hartog 1 Oosterhoff, 13. Thorn Leeson 0 Druon, 14. Schenning 1 Galjé, 15. Druon 1 v. Wieringen, 16. Thorn Leeson 0 Galjé; **115.** 10. v. Bladel 1 Abels, 11. Wouters 1 Hartog; **118.** 4. Heijns ½ Ale; **119.** 1. Meddeler ½ Ale; **120.** 1. Riksen ½ Hartog.

H-KLASSE

Wedstrijdleader: S. Sieswerda,
Mar. v. Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort

191. 17. Visser 1 Gidolf; **194.** 17. de Boer 0 Praagman; **195.** 17. Tettero 1 Heijboer, 18. v.d. Brugge 0 Grootjans; **196.** 13. Blijlevens 0 Schenning, 14. Schenning 0 Lemaire, 15. Lemaire ½ v. Willigen; **197.** 12. Ditmer ½ Spieringshoek, 13. Schut ½ Spieringshoek, 14. Schut ½ Elich; **198.** 7. Polee 0 Praagman, 8. Praagman ½ Wilterdink, 9. v.d. Wijk 1 Nicolai, 10. Nicolai 1 Teunissen; **199.** 7. Schot 1 Zwartveld (2e TO), 8. Schot ½ di Bucchianico, 9. Zwartveld 0 di Bucchianico, 10. di Bucchianico 1 Dol; **200.** 10. v. Ooijen 0 Posch, 11. Dol 0 Dalmolen, 12. Dalmolen ½ v. Ooijen, 13. Posch 1 Dalmolen; **203.** 6. Kroon 0 Ditmer; **204.** 2. v. Meggelen 1 Kappelhof, 3. Kappelhof 0 Kruithof, 4. Nieland 0 Kruithof; **205.** 1. Weijman 0 Duinmaijer, 2. Weijman 0 Snoeren; **207.** 1. Jacobs 0 Hoyncck, 2. Hoyncck 1 Nieuwenhuis, 3. Nieuwenhuis 0 Kögeler, 4. Hoyncck ½ Mendes; **209.** 3. Bos 0 Hooykaas, 4. Dol 0 Bos; **211.** 1. Clevers ½ Knoek, 2. v. Tilburg ½ Clevers, 3. Clevers ½ van Dijk; **212.** 1. v. Raalten ½ van Dijk, 2. v. Raalten ½ Beeker.

I-KLASSE

Wedstrijdleader: C. Schneiders,
Bremlaan 33, 3862 VB Nijkerk.

262. 19. Uylenhoed ½ Segers; **261.** 21. Sondervan 1 Knoek; **263.** 17. v. Oosten ½ v. Alten; **264.** 14. Metsemakers 1 de Jong, 15. Cartens 0 v. Es, 16. de Jong 1 Cartens, 17. de Jong 0 v. Es, 18. Bottema 1 Cartens; **265.** 15. Kroes 1 Marinus, 16. de Vries 1 Marinus, 17. Bottema 1 Drewes, 18. v. Arkel ½ Bottema; **266.** 6. Thierry 0 de Heer, 7. de Heer 1 Reurich, 8. Visser 1 de Wit; **267.** 15. Kruimer 1 Sjardijn; **268.** 9. Knoek ½ Boschma, 10. Boschma 1 Grinwis;

269. 11. Etman 0 v. Gool, 12. Jansen 0 v. Gool, 13. Jansen 1 Badenhop, 14. Etman 0 Boschma, 15. Boschma ½ v. Gool; 270. 9. v. Schijndel 0 Schaper, 10. Schaper 0 Buys; 272. 4. H. Boer 0 Vasbinder, 5. Marinus 0 Goede, 6. H. Boer 0 Marinus; 273. 2. v. Oosten ½ Kerkhoven; 274. 1. v.d. Kooy 1 Alberts; 277. 2. Gons 0 Roelofs.

II-KLASSE

Wedstrijdleider: E.J. Anneveld,
Groene Wetering 12, 2831 XL Gouderak.

363. 19. v. Eijsbergen 1 Prins, 20. v. Eijsbergen ½ v.d. Weijde; 364. 15. Langendam 1 v. Onck, 16. Langendam ½ Koffeman, 17. Koffeman 1 Meeuw- sen, 18. Trippaers 0 Koffeman; 370. 16. Groene- veld 0 Tietema, 17. Tietema 0 Snelders, 18. Brok- mann 0 Groeneveld, 19. Tietema 1 Brokmann; 372. 20. Smit 1 Cobben; 373. 20. Brandhoff 1 Groen, 21. Groen ½ Middelkoop; 376. 18. Snelders 0 Vergoosen, 19. Vergoosen ½ Hage, 20. Ossebaar 1 Snelders; 378. 20. Dalmulder 1 ten Hoope; 379. 13. Holthuis 0 v. Woerden, 14. Koffeman 0 Holthuis, 15. v. Woerden 1 Andries- ma; 381. 17. Bakker ½ Rustenburg; 382. 12. Janssen 1 Vermeulen, 13. Veenema 0 Janssen, 14. Pot ½ Veenema; 383. 5. Prins 1 de Graaf, 6. v.d. Riet ½ Lenting, 7. Masmeijer ½ Lenting; 384. 5. Kampstra 1 v. Sleeuwen, 6. Kampstra 1 Koopman; 386. 11. Smit ½ Nobbe, 12. Vossel- man ½ Siekerman; 387. 5. Haggeman 0 Meijer, 6. Emmen 0 Haggeman; 388. 3. Beekes 1 Snelders, 4. Bibikov 0 Beekes, 5. v. Kraij 0 Beekes, 6. Emmen 1 Snelders, 7. Emmen 0 Beekes; 389. 9. Beekes 1 Buitenhuis, 10. Buitenhuis 1 Bonte; 390. 11. Drewes 1 Baars, 12. Buitenhuis ½ Hendriks; 391. 5. Baars ½ v. Gool, 6. André 1 v. Gool, 7. Baars 0 André, 8. Baars 0 de Vette; 392. 1. Reits 1 Bos; 395. 1. Blokhuis 1 v. Geemen, 2. Blokhuis 0 Jurriaans; 396. 1. v. Onck 1 Boel- houwer, 2. Stuart 1 v.d. Kooij; 397. 1. Nooteboom 0 Rijnsoever, 2. Sijbring ½ de Haan, 3. Rijnsoever 1 Strijbring, 4. Nawijn 1 de Haas; 398. 1. Nielen 1 v. Loon; 401. 1. v. Son 1 Bennema Geerlings.

III-KLASSE

Wedstrijdleider: G. v.d. Haak,
Muiderslotweg 106 hs, 2026 AS Haarlem

159. 19. Stegeman 1 van Dijk, 20. Leeman 0 Stegeman, 21. Leeman 0 van Heel; 162. 21. van Buren 0 Verhoeckx (regl.); 164. 21. Emmaneel 1 v.d. Bold; 166. 18. Holthuis 0 Konings, 19. Holt- huis 0 Scheeren, 20. Vitkoczi ½ Scheeren, 21. Aartsen 1 Scheeren; 168. 20. v. Ekert 0 Dominicus (regl.), 21. Blaauw 1 v. Ekert (regl.); 169. 21. Schim v.d. Loeff 0 Tuytel; 170. 19. Schipper 0 van Zon, 20. Derksen 1 Schipper, 21. Schipper 0 Verschueren; 172. 16. Bogers 0 den Dubbelden, 17. den Dubbelden 0 Hoekstra, 18. Demmers 0 Nieuwenhuizen; 173. 20. Goossens 1 v. Rooijen; 174. 20. v.d. Waart 0 Bosman; 176. 12. Balvers 1 v.d. Leeden; 177. 19. de Heus 1 Kraakman, 20. Kraakman 0 Tol; 178. 15. Schalkwijk 0 v.d. Bosch, 16. v.d. Waart 0 Caarls; 179. 15. Aartsen 0 Hopman, 16. v. Buren 1 Hopman; 180. 14. Visbeen 1 Doevendans, 15. Doevendans 0 Swart, 16. v. Dijk 1 Swart; 181. 12. Minnaar ½ Smit, 13. Minnaar ½ v.d. Waart; 182. 7. Boonstra ½ Breman, 8. Breman 1 Nijssen, 9. Louppen 1 Breman; 183. 7. Brouwer 1 Mw. R. de Vries, 8. Mw. R. de Vries 0 Kragten, 9. Kragten 1 Brouwer, 10. Fabrie 0 Verheul, 11. Veldt 0 Kragten; 184. 7.

Aukes 0 Mol, 8. Heel 1 v. Buren, 9. Mol 0 Schrandt, 10. Aukes 0 v. Buren, 11. Mw. Dobber 1 Mol, 12. Visser 1 Aukes; 185. 11. Oorbals 1 Op het Roodt; 186. 10. Prieckaerts 1 v. Gastel, 11. Prieckaerts ½ v. Riel, 12. Hörchner 0 v.d. Zee; 187. 5. v.d. Bold 0 Oorbals; 188. 4. Groenendal 0 v. Cann, 5. Kragten 1 Groenendal; 189. 2. Knoef 0 Meek, 3. Kirkels 1 Knoef; 190. 2. Liefting 0 Meek, 3. Liefting 1 Berben, 4. Meek 1 Giesen, 5. Giesen 0 Blom, 6. Blom 0 Liefting; 191. 2. Schenning 1 Muurling; 192. 1. v.d. Waart 0 v. Kampen; 193. 1. de Ridder 0 Serton, 2. de Ridder 0 Remie; 195. 1. v.d. Leij ½ de Kimpe; 197. 1. Schutte 1 Heel.

Engels-Joegoslavisch toernooi

Wedstrijdleider: A. Breidenbach,
Elzenhof 15, 1776 GG Middenmeer.

199. Breidenbach 0 v. Sleeuwen, 210. v.d. Leeden 0 Aartsen, 232. Snayer 1 Duinmayer, 238. Masselink 1 Duinmayer, 250. Nunnikhoven ½ v.d. Griend, 251. Stuyfzand 1 Nunnikhoven, 252. v.d. Griend 1 Breidenbach, 253. Kraanen 1 v.d. Griend

Saldo-systeem

Wedstrijdleider: A. Breidenbach,
Elzenhof 15, 1775 GG Middenmeer.

710. v.d. Heuvel 0 Koomen, 737. de Jong 1 Boelhouwer, 742. Drost 1 v. Ammers, 743. Boel- houwer 1 Drost, 749. v. Ammers 1 Nicolay, 755. Baars 0 Ettes, 758. Kreeftenberg 1 v.d. Langen- berg, 760. Heel 0 v.d. Veer, 769. v. Daatselaar 0 Wierda, 771. W. Jacobs 1 de Bruin, 776. Hoeksema 0 Kruimer, 777. Kruimer ½ Hildema, 778. Hildema 1 Hoeksema, 786. de Vries 0 Volker, 787. Jansen 1 Geertsen, 817. Stahlie 1 Hermeling.

Lettisch Gambiet

Wedstrijdleider: H. Donkersloot,
v. Walbeekstr. 90 hs, 1058 CX Amsterdam.

5. Fiorito 1 Ditmer, 11. Ditmer 1 Diepstraten, 12. Diepstraten 0 Leeners, 21. Ditmer 0 v. Aalzum, 23. Leeners ½ Alderden, 43. Peters 1 Thorn Leeson, 44. Thorn Leeson 1 Peters, 54. Reurich 0 Muller, 55. v. Aalzum 1 Reurich, 68. v. Aalzum 0 de Jong, 76. Breidenbach 0 Doevelaar, 86. v.d. Griend ½ Ouwerkerk, 92. Baars ½ Punt, 93. Fijlstra 1 Breidenbach, 97. Oosterbeek 0 de Boer, 105. Ditmer 0 Fiorito, 111. Diepstraten 0 Ditmer, 112. Leeners 1 Diepstraten, 121. v. Aalzum 1 Ditmer, 123. Alderden 0 Leeners, 127. Peters 0 Geertse, 143. Thorn Leeson 0 Peters, 144. Scheltens 1 Thorn Leeson, 165. Koelink ½ Raymaekers, 176. Doevelaar 1 Breidenbach, 186. Ouwerkerk 1 v.d. Griend, 192. Punt 1 Baars, 193. Breidenbach 0 Fijlstra, 195. v. Tongerlo 0 Fijl- stra, 197. de Boer 1 Oosterbeek, 205. Weening 0 Backhuis, 206. Backhuys 1 Weening, 207. Back- huys 1 v.d. Bie, 208. v.d. Bie 0 Backhuys, 211. Blaauw 0 Weening, 212. Weening 1 Blaauw, 230. Theunisse ½ Algra, 241. v. Houten 1 Golob, 263. Weening 0 v.d. Bosch, 264. v.d. Bosch 1 Weening, 267. t. Hove 0 Thoma, 271. Poels 0 Thoma, 278. Peters ½ v.d. Bie, 285. Stellaard 0 Bakker, 286. Bakker 1 Stellaard, 303. Rietdijk 1 v. Vuuren, 308. Wynia ½ Peters, 313. Stellaard 0 den Hertog, 314. den Hertog 1 Stellaard, 315. den Hertog 1 Goedhart, 316. Goedhart 0 den Hertog.

NIEUWE GROEPEN

M/124 per 12-2 met 1. M. Loman (Vught), 2. K. Hartog (Wassenaar), 3. E. Nöcker (Nijmegen), 4. H. Galjé (Zaandam), 5. E. Fijlstra (Den Haag), 6. A. v.d. Heijden (Naarden), 7. F. Bleker (Meeden).

H/216 per 19-2 met 1. H. Teunissen (Zevenaar), 2. J. Verbeek (Leeuwarden), 3. I. Timmermans (Nijmegen), 4. G. den Heijer (Scheveningen), 5. S. v. Es (Meerkerk), 6. J. Drenth (Den Haag), 7. J. Franssen (Kerkrade).

H/217 per 28-2 met 1. W. Kunstek (Kerkrade), 2. H. Brongers (Groningen), 3. J. Zwartveld (Rijswijk), 4. A. Post (Vianen), 5. B. Brus (Krimpen/IJssel), 6. S. Sieswerda (Amersfoort), 7. T. Weijman (Ede).

H/218 per 28-2 met 1. A. Post (Vianen), 2. H. Wilting (Groningen), 3. S. Duinmayer (Schagerbrug), 4. G. Dol (Zwolle), 5. P. Schipper (Kerkrade), 6. J. Klip (Nijmegen), 7. R. Kruis (Gorinchem).

I/282 per 10-2 met 1. J. Hovers (Maastricht), 2. F. Peetoom (B.R.D.), 3. J. Lith (Zeist), 4. P. v. Diepen (Alkmaar), 5. J. Baars (Hoofddorp), 6. J. Slot (Grootebroek), 7. M. Segers (Helmond).

I/283 per 28-2 met 1. F. Peetoom (B.R.D.), 2. P. Hendriks (Voorschoten), 3. J. Scheltens (Middelburg), 4. F. Bluemers (Ruuro), 5. W. Kruimer (Lieren), 6. C. Kapteyn (Sassenheim), 7. J. Regeer (Den Haag).

II/404 per 14-2 met 1. F. Theunisse (Vught), 2. A. Swinkels (Helmond), 3. P. v. Rooijen (Nieuwegein), 4. K. Blei (Haarlem), 5. J. Joosten (Beesel), 6. B. Nootenboom (Waalwijk), 7. A. Ketterings (Wijchen).

II/405 per 14-2 met 1. P. v. Rooijen (Nieuwegein), 2. A. v. Dam (Maasland), 3. W. de Groot (Utrecht), 4. T. Tietema (België), 5. J. Prins (Den Haag), 6. J. ten Hoope (Den Haag), 7. J. de Kort (Elburg).

II/406 per 28-2 met 1. J. Evenhuis (Arnhem), 2. A. Ketterings (Wijchen), 3. E. Eveleens (Zeist), 4. S. v. Velzen (Rijpwetering), 5. F. André (Enschede), P. Vrolijk (Oss), 7. J. Goossens (Roosendaal).

III/201 per 24-1 met 1. F. Theunisse (Vught), 2. T. v. Stratum (Den Haag), 3. M. Aartsen (Harderwijk), 4. L. de Bie (Oudewater), 5. H. Knol (Nieuwegein), 6. A. Cremers (Montfoort), 7. A. Zweers (Alphen/Rijn).

III/202 per 26-1 met 1. J. Mommersteeg (Utrecht), 2. H. Donkersloot (Amsterdam), 3. W. v.d. Akker (Beverwijk), 4. A. Breidenbach (Amsterdam), 5. J. Hopman (Rhenen), 6. W. Heel (Den Haag), 7. J. v. Buren (Rotterdam).

III/203 per 14-2 met 1. W. Kraakman (N. Scharwoude), 2. H. v. Vuure (Schagen), 3. J. Swart (Zoetermeer), 4. J. Stikkelbroeck (Venlo), 5. H. Fabrie (Eindhoven), 6. F. Peters (Vreeland), 7. P. v. Kampen (Kraggenburg).

III/204 per 21-2 met 1. P. Roosendaal (Bergen op Zoom), 2. C. Kapteijn (Sassenheim), 3. H. v.d. Bie (Zwolle), 4. R. Verbeet (Nijmegen), 5. J. Minnaar (Sommelsdijk), 6. M. Bosman (Rijswijk), 7. F. Breman (Bloemendaal).

Redactie

R. Feytens ('s-Hertogenbosch), W.A. Molenkamp (Groningen) en W. Vosselman (Zoetermeer).

Vaste medewerkers

J. v. Geemen (Anna Paulowna), G.C. v. Perlo (Zwolle), S. Sieswerda (Amersfoort), D. Smit (Zwolle), A.C. v.d. Tak (Haarlem), G.K.P. van den Haak (Haarlem), A.L. Deisz ('s-Hertogenbosch) e.v. bestuursleden en wedstrijdleiders.

PRIJSLIJST N.B.C.

Contributie	f 35,--	S-groep (1, 2 of 3 partijen)	f 3,--
		7-kwalificatiegroep	f 4,--

STEUN ONS PROPAGANDAFONDS

Giro penningmeester N.B.C., Diemen, 1 36 54 00

I.C.C.F. - KWALIFICATIEWEDSTRIJDEN

Europatoernooien

7-groep	f 4,50
15-groep	f 6,50

Wereldtoernooien

7-groep	f 4,50
15-groep (alleen M-klasse)	f 6,50

Giro H. J. Mostert, Haarlem, 48 73 30

Schaakhuis De Haan Voor al uw (correspondentie) schaakbenodigdheden, zoals de speciale schaakkaarten, de speciale schaakportefeuille ... enz. Voor nadere informatie kunt u bellen naar 085-432696. Adres: Hommelseweg 284, 6821 LT Arnhem. Gironr. 433477.